

Teorija (rješenja pišite na odvojenim papirima od zadataka)

- Definirajte sljedeće pojmove i navedite primjere gdje se traži:
  - (1 bod) alfabet logike prvog reda
  - (1 bod) konzistentna teorija prvog reda
  - (2 boda) σ -interpretacija i dva primjera σ -strukture ako je $\sigma = \{R^1, f^1, g^1\}$.
- Iskažite sljedeće tvrdnje:
  - (1 bod) teorem dedukcije za sistem prirodne dedukcije logike sudova
  - (1 bod) lema o proširenju valuacije na skup svih terma
  - (1 bod) teorem o preneksnoj normalnoj formi.
- (4 boda) Dokažite da za sve formule A i B logike sudova, pri čemu je A ispunjiva i B oboriva formula, te takve da vrijedi $\vdash_{PD} A \rightarrow B$, postoji formula C tako da vrijedi $Var(C) \subseteq Var(A) \cap Var(B)$ te $\vdash_{PD} A \rightarrow C$ i $\vdash_{PD} C \rightarrow B$. Ne morate dokazivati Craigovu interpolacijsku lemu.
- (4 boda) Neka je A neka formula logike prvog reda, a B zatvorena formula. Dokažite da je tada formula $\forall x(A \rightarrow B) \rightarrow (\exists x A \rightarrow B)$ valjana.

Zadaci

- (6 bodova) U sustavu prirodne dedukcije izvedite:
  - $\vdash ((P \vee Q) \wedge (Q \rightarrow R)) \rightarrow (\neg R \rightarrow P)$
  - $\neg(P \rightarrow R) \vee Q \vdash (P \rightarrow \neg R) \vee (Q \vee \neg P)$
- (5 bodova) Glavnim testom ispitajte valjanost formule

$$(\exists x(P(x) \wedge R(x, x)) \vee \exists x \exists y R(x, y)) \rightarrow \forall z \forall y \exists x (P(x) \rightarrow R(y, z))$$

Ukoliko formula nije valjana, navedite $\{P, R\}$ -strukturu koja to dokazuje.

- (5 bodova) Dokažite da formula $\exists x \exists y (R(x, y) \wedge R(y, x))$ nije logička posljedica skupa

$$\{\exists x \exists y R(x, y), R(x, y) \rightarrow \exists z (R(x, z) \wedge R(z, y)), (\neg R(x, z) \wedge R(y, z)) \rightarrow \neg R(x, y)\}$$

te da je svaka $\{R\}$ -struktura koja to dokazuje beskonačna.

- (4 boda)

- Neka je $F_n \equiv \exists x_1 \dots \exists x_n \left(\bigwedge_{1 \leq i < j \leq n} x_i \neq x_j \right)$ i neka je S skup formula logike prvog reda takav da skup $S \cup \{F_n\}$ ima model, $\forall n \in \mathbb{N}$. Dokažite da S ima beskonačan model.
- Neka su $\mathfrak{M}$ i $\mathfrak{N}$ normalne σ -strukture takve da za svaku zatvorenu σ -formulu F vrijedi: $\mathfrak{M} \models F$ ako i samo ako $\mathfrak{N} \models F$. Ako je $kard(\mathfrak{M}) = m$, za neki $m \in \mathbb{N}$, dokažite da je $kard(\mathfrak{N}) \geq m$.